

หัวข้อวิจัย	การบริหารจัดการข้าวไร่โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืน ภายใต้รูปแบบธนาคารข้าว : กรณีศึกษาชุมชนชาวกะเหรี่ยง หมู่บ้านตะเพินคี จังหวัดสุพรรณบุรี
ผู้ดำเนินการวิจัย	นายมณฑล สุวรรณประภา นางสาวพีรดา พงษ์ทอง นางสาวนงนุช ผ่องศรี นางสาวกนกอร เนตรชู นางสาวฐปนรพรธ์ ฮาบสุวรรณ นายอนุชิต สวัสดิ์ताल
หน่วยงาน	ศูนย์สิ่งแวดล้อม คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
ปี พ.ศ.	2561

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพพื้นที่และสภาพการณ์ที่เกี่ยวข้องกับผลผลิตข้าวไร่ของชุมชนชาวกะเหรี่ยง หมู่บ้านตะเพินคี อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอกในการบริหารจัดการข้าวไร่ในรูปแบบธนาคารข้าว โดยการส่งเสริมการรวมกลุ่มของชุมชนตามหลักการ 5 ร่วม คือ ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมรับประโยชน์ และร่วมติดตามประเมินผล โดยดำเนินการวิจัยในรูปแบบของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ผลการวิจัย พบว่า ชุมชนชาวชนกะเหรี่ยง หมู่บ้านตะเพินคี มีทั้งหมด 50 ครัวเรือน ประกอบอาชีพการเกษตรเป็นหลักโดยการปลูกพืชไร่หมุนเวียนตามฤดูกาลและราคาของผลผลิตทางการเกษตร ในส่วนของการปลูกข้าวไร่เป็นการปลูกตามฤดูกาลโดยเริ่มปลูกในช่วงเดือนมิถุนายน มีพื้นที่การเพาะปลูกโดยเฉลี่ยประมาณ 6 ไร่ต่อครัวเรือน จากการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอกของชุมชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการข้าวไร่ของชุมชนด้วยวิธีการ SWOT Analysis พบว่า ชุมชนมีความเข้มแข็งทางด้านวัฒนธรรมการปลูกข้าวและความหลากหลายของสายพันธุ์ข้าว แต่ขาดการบริหารจัดการองค์ความรู้ภายในชุมชน และการอนุรักษ์สายพันธุ์ข้าว รวมทั้งการอนุรักษ์ดินและน้ำให้มีความเหมาะสมในการเพาะปลูกข้าว ดังนั้น ในการบริหารจัดการข้าวไร่ในรูปแบบธนาคารข้าวของชุมชน ควรดำเนินการในรูปแบบคณะกรรมการ ซึ่งแต่งตั้งขึ้นจากสมาชิกภายในชุมชน โดยกำหนดระเบียบข้อบังคับตามความต้องการของสมาชิก ความเหมาะสมทางด้านวัฒนธรรม วิถีชีวิต และสภาพเศรษฐกิจของชุมชน และเพื่อให้เกิดความเข้มแข็งและยั่งยืนของผู้นำชุมชนและคณะกรรมการดำเนินงานโครงการธนาคารข้าว ควรสร้างกระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการผลผลิตข้าว วัฒนธรรมการปลูกข้าว ทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองและสามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงในทุกมิติ